

plokštelė (2,1x1,8 cm, sv. 5,83 g). Deja, viena iš monetų, kurios buvo išlikusi tik nuolauža, konservavimo metu sunyko. Antroji - Aleksandro Jogailaičio sidabrinis denaras (skersmuo 1,3 cm, svoris 0,092 g; nedidelis monetos galiukas nutrupėjęs). Be to, prie kairiojo šlaunikaulio aptiktas ir peilis su medinėmis kriaunomis (ilgis 20 cm).

Suardytame kape Nr. 9 radiniai išsimėtę įvairiose kape vietoje. Šiame kape rasta: akmeninis verpstelis (skersmuo 3,2 cm), žalvarinė sagtelė (2,6x1,5 cm), odinis kapšelis, kurio viduje buvo įdėta žalv. sidabrinė moneta (skersmuo 1,4 cm, svoris 0,312 g). Monetos priklausomybė nenustatyta.

Kapinytas datuotinas XV-XVI a. pradžia.

Tyrinėjimų medžiaga rodo, kad Užnemunėje XV a. buvo sodybų ir kad jos gyventojai laikėsi panašių laidojimo papročių, kaip ir kiti Lietuvos gyventojai.

Eugenijus Svetikas

LEIPALINGIO PLOKŠTINIS KAPINYNAS

Kapinynas yra Leipalingio miestelio V dalyje, 100 m į P nuo kelio Leipalingis-Veisiejai, 100 m į V nuo dešiniojo Seiros upės kranto, 0,4 ha dydžio kalvoje, pailgoje ŠV-PR kryptimi. P kapinyno dalis sunaikinta kasant žvyrą.

1982 m. Alytaus kraštotyros muziejus kapinyne ištyrė 350 m² plotą. Rasta 101 XVI-XVII a. kapas: 33 vyrų, 26 moterų ir 42 vaikų-paauglių.

Mirusieji laidoti aukštiešninkai, ištiestomis kojomis, įvairiai sudėtomis rankomis. Visi mirusieji palaidoti PV, V kryptimi. Tik kape Nr. 43 mirusysis orientuotas R kryptimi. Kai kuriuose

kapuose rasta karstų vinių ir apkalų, pastebėta medienos pėdsakų.

32 kapuose (7 vyrų, 10 moterų, 15 vaikų-paauglių) rasta 62 radiniai.

23 kapuose (5 vyrų, 6 moterų, 12 vaikų-paauglių) aptiktos 37 monetos. Dar 6 monetos rastos atsitiktinai.

Žygimanto Augusto monetos rastos 2: vyro kape Nr. 11 - pusgrašis ir suardytame vyro ir vaiko kape Nr. 57-58 - 1570 m. dvidenaris.

Zigmanto Vazos monetų rasta 6 kapuose. Vyro kape Nr. 98 - Rygos šilingas (be šios monetos, rasta dar vienos, nenustatytos, monetos fragmentų), moters kape Nr. 77 - Rygos šilingas. Vaikų kapuose: kape Nr. 1 - Rygos šilingas, kape Nr. 5 - dvidenaris ir 1615 m. grašis, kape Nr. 7 - Rygos šilingas, kape Nr. 101 - 1620 m. dvidenaris.

Jono Kazimiero monetų (varinių šilingų) rasta 9 kapuose. Vyrų kapuose: kape Nr. 54 - šilingas, kape Nr. 92 - 2 Lietuvos ir 2 Lenkijos šilingai, kape Nr. 97 - Lietuvos šilingas. Moterų kapuose: kape Nr. 32 - 1 Lietuvos, 1 Lenkijos ir 2 nenustatyti šilingai, kape Nr. 100 - šilingas. Vaikų kapuose: kape Nr. 23 - Lenkijos šilingas, kape Nr. 27 - Lenkijos šilingas, kape Nr. 29 - Lenkijos šilingas, kape Nr. 51 - šilingas.

Be Lietuvos ir Lenkijos valdovų, aptikta ir Švedijos valdovų monetų.

Gustavo II Adolfo šilingas rastas moters kape Nr. 65. Kristinos monetos rastos 4 kapuose. Moterų kapuose: kape Nr. 65 - 1653 m. Livonijos šilingas, kape Nr. 94 - 2 Rygos šilingai. Vaikų kapuose: kape Nr. 3 - 1 Rygos ir 1 nenustatytas šilingas, kape Nr. 95 - 1 Rygos ir 2 Livonijos šilingai. Karolio X Gustavo

1654 m. šilingas rastas moters kape Nr. 65. Išsiskiria moters kapas Nr. 65, kuriame aptiktos trijų Švedijos valdovų monetos.

Trijuose kapuose (vyro kape Nr. 98, moters kape Nr. 87 ir vaiko kape Nr. 60) rasta monetų fragmentų, iš kurių neįmanoma nustatyti monetos priklausomybės.

Didžiausią monetų skaičių sudaro Rygos (Livonijos) monetos: Zigmanto Vazos - 7, Švedijos valdovų - 10, Jono Kazimiero varinių šilingų rasta 15. Vyrauja šilingai - 31. Kitų nominalų monetų nedaug: 3 dvidenariai, 4 pusgrašiai, 1 grašis ir 1 trečiokas.

Moterų kapuose Nr. 32, 100 ir vaikų-paauglių kapuose Nr. 26, 27, 39 rastos karolių apvaros. Kapo Nr. 26 karolių apvarą sudaro 1 kriaušės formos gelsvos spalvos stiklo, 3 rutulio formos žalios spalvos stiklo, 26 kampuoti juodos ir baltos spalvos emalės ir 64 suploto rutulio formos žydros spalvos, matinio stiklo karoliai. Kapo Nr. 27 apvarą sudaro 18 netaisyklingos formos kampuoti juodos spalvos emalio ir 20 suploto rutulio formos žydros spalvos, matinio stiklo karolių. Kapo Nr. 32 apvarą sudaro 16 kampuoti (13 geltonos, 1 rausvos, 1 šviesiai mėlynos ir 1 tamsiai mėlynos spalvos) ir 2 suploto rutulio formos (1 juodos, 1 žydros spalvos) stiklo karolių. Kapo Nr. 39 apvarą sudaro 1 kampotas juodos spalvos emalės, 1 ažūrinis rutulio formos su kilpele sidabrinis karolis, 5 kampuoti tuščiaviduriai, ornamentuoti eglutės raštu, dengti sidabru karoliai, 13 rutulio formos tuščiavidurių, dengtų sidabru karolių ir 21 suploto rutulio formos išblukusios rausvos spalvos emalės karolis. Kapo Nr. 100 apvarą sudaro 24 kampuoti šviesiai ir tamsiai mėlynos spalvos (iš jų vienas bespalvis) ir 9 suploto rutulio formos mėlynai žalsvos spalvos karoliai.

Moterų kapuose Nr. 24, 36, 65, 73, 100 rasti 8 žiedai: 6 juostiniai, 1 platesne priekine dalimi su įkartomis ir 1 su mė-

lyno stiklo akute.

Moters kape Nr. 6 ir vaikų kapuose Nr. 3, 5 rasti 6 smeigtukai-segtukai su rutulio formos galu (adata 1 mm storio, 2-4,8 cm ilgio).

Rasti ir 2 kryžiukai. Vyro kape Nr. 66 rastas alavinis (?) kryžiukas (vienoje pusėje ženklai, kitoje įrašas senąja rusų kalba). Vaiko kape Nr. 46 rastas stilizuotas perlamutrinis kryžiukas.

Remiantis šiais radiniais, negalima kalbėti apie kokius pagonybės reliktus Leipalingyje XVI-XVII a.

Povilas Tebelškis

BUIVĖNŲ PLOKŠTINIS KAPINYNAS

Buivėnų kapinynas yra Kupiškio raj. Noriūnų apyl., kaimo R pakrastyje, apie 100 m į V nuo vieškelio Kupiškis-Palėvenė. Lėvens slėnio dešiniajame šlaite esąs maždaug 13 m aukščio iškyšulys vadinamas "Milžinų kapais". Jį iš Š ir P supa daubos, iš R - Lėvens slėnis, o V jis susijungia su dirbamais laukais.

Valstybės archeologijos komisija yra surinkusi žinių apie šio kapinyno radinius. 1935 m. užpildytoje anketoje nurodoma, kad Žalnieriuo sklype rasta senų įrankių, grandelių. Ilgą laiką kapinyno teritorija buvo ariama (nustota arti maždaug prieš 10 metų).

1983 m. liepos mėn. kapinyno žvalgomuosius kasinėjimus atliko MMT. Ištirtas 64 m² plotas, iškasta 13 kapų, surinkti 48 radiniai, daugiausia monetos. Kapuose Nr. 4, 5, 7, 11, 12, 13 palaidoti vyrai, Nr. 9, 10 - moterys, o mirusiųjų, palaidotų kapuose Nr. 1, 6, 8, lytis nenustatyta. Suardytuose kapuose Nr. 2, 3, atrodo, buvo palaidoti vaikai. Mirusieji laidoti molingame grunte